

ZĂRI ALBASTRE

REVISTA SOCIETĂȚII CULTURALE

A

LICEELOR DIN CONSTANȚA

apare sub conducerea unui comitet

Președinte: **A. I. Olteanu** — Responsabil: **I. Ștefănescu**

Redacția și Administrația: Filimon Sârbu, 32 — Constanța

CUPRINSUL :

O pagină de istorie: Revoluția din Rusia în 1917	Leondari V. 8-a L. M. B.
Pregătirea prin literatură a Revoluției socialiste din 1917	Ștefănescu I. 8-a L. M. B.
Artele plastice în U. R. S. S.	Olteanu A. 8-a L. M. B.
Versuri pentru munca de ieri	Ilie Mihai 6-a L. I. C.
Impresii dintr'o călătorie la Moscova, prezentarea conferinței D-lui V. Dușa	Nelly Dușa 7-a L. D. I.
Intre noi	Olteanu A. 8-a L. M. B.
Revoluția fenomen social	Iosipescu Mica 7-a L. D. I.
Concepția filosofică în U. R. S. S.	Caramiciu N. 7-a L. M. B.

Inchinam acest număr celei de-a treizecea aniversare a Marii Revoluții socialiste ruse din 1917, în semn de omagiu și admirație pentru cei care au știut să scuture jugul greu al absolutismului țarist și să deschidă noi orizonturi întregii omeniri.

Revista „Zari Albastre”

O PAGINĂ DE ISTORIE

REVOLUȚIA DIN OCTOMBRIE

Este foarte greu ca în cadrul restrâns al unui articol, limitat la o pagină de revistă să se poată face o expunere largă și amănunțită a actelor istorice ce au frământat Rusia în anul 1917 și care au culminat prin izbucnirea revoluției Socialiste din Octombrie a aceluiași an.

Pentru a putea descrie împrejurările, faptele și oamănii care au pregătit și condus revoluția e necesar, ca pe scurt, să fac un mic istoric al situației ce exista în cursul anului 1917.

Folosindu-se de situația creată de război, care odată cu însușesele militare, aduse-se și o adevărată rușă economică, muncitorii, soldații și țărani au deslășuit revoluția din Februarie care a răsturnat absolutismul țarist și a dus la înființarea Sovietelor de Deputați ai muncitorilor și soldaților.

Poporul își trimisese reprezentanți în Soviete, crezând, pe bună credință că li se vor înfăptui toate revendicările și în primul rând încetarea războiului și exproprierea moșilor.

Dar guvernul provizoriu format din menșevici și socialiști revoluționari se dovedii o emanație a burgheziei și hotări pe deoparte să continue războiul contra Triplei Alianțe și pe de altă parte să menajeze interesele mișcărilor, încercând să amâne împărțirea pământurilor și să îngrădească astfel revoluția într'un cadru dorit de burghezime.

Sovietele de muncitori și deputați cuprindeau la început un mare număr de menșevici și socialiști revoluționari care sprijineau guvernul provizoriu datorită ideologiei mult burgheze ce stăpânea atunci o parte din popor. Faptul se explică prin lipsa de experiență politică a milioanele de oameni chemați la viața politică cât și prin exaltarea produsă de primele succese.

De aceea partidul bolșevic a fost cel ce și-a asumat sarcina de a arăta poporului caracterul burghez imperialist al guvernului provizoriu Kerenski și pericolul ce amenință revoluția în cazul când acest guvern ar fi sprijinit.

Chiar dela ieșirea sa din ilegalitate partidul bolșevic fu reorganizat de conducătorii săi care se înaloză rând pe rând din exil, sau din deportare, pentru acest scop.

Astfel Lenin, Stalin, Molotov, odată reînforși în deamănt partidul, cu toată energia, la munca de clarificare în masele soldaților și țărănilor explicându-le necesitatea acțiunilor comune cu clasa muncitoare.

Celebrele „teze din Aprilie” ale lui Lenin, traseră deslușit calea de urma pentru trecerea dela revoluția burgheză la a doua etapă, la revoluția socialistă.

Lupta pentru pace, pentru naționalizarea tuturor pământurilor, industriilor, băncilor, pentru o republică socialistă a Sovietelor, constituie esența acestor „teze”.

Formulând lozincă „Nici un sprijin Guvernului Provizoriu” nu se urmărea răsturnarea lui prin revoluție, ci o evoluție pașnică spre socialism, bazată pe câștigarea majorității în Soviete, de unde urma să se schimbe și compoziția guvernului.

Noua orientare câștigă în scurt timp edecziunea masele populare în special printre muncitorii, comitete de fabrică, soldații și marinarii, unde menține o stare de neîncredere în guvernul provizoriu.

Manifestațiile organizate cu ocazia nereușitel unei ofensive ordonate de guvern, arătară puterea crescândă, a partidului în mijlocul masele.

Cu tot caracterul pașnic al demonstrațiilor, guvernul Kerenski trecu la măsuri opresive, înabușind cu ajutorul trupelor cele mai ignorante și mai antirevoluționare aduse de pe front.

De-a-mănăa fu devastată redacția ziarului „Pravda” și arestați mai mulți membri ai partidului.

Data fiind schimbarea situației, partidul trecu în ilegalitate și se orientă spre pregătirea răscoalei înarmate, contra guvernului burghez.

Sdrosbirea complotului contra-revoluționarilor atrase după sine creșterea influenței bolșevicilor în soviete și restul țării.

Țărani au fost încurajați să ocupe moștile și încercările de reprimare ale guvernului, au dat loc la extinderea spiritului revoluționar la sate.

În acest timp, în sânul partidelor meserieșilor revoluționari se iveau semne de destrămare, care împingeau guvernul provizoriu către criză.

La 7 Octombrie Lenin sosi din Finlanda la Petrograd.

La 10 Octombrie se ținii torica ședință a Comitetului Central al partidului care hotări declanșarea revoluției.

S'a ținut seamă de împrejurările externe și interne care erau favorabile atunci unei mișcări înarmate.

În rezoluția lui Lenin se insistă tocmai asupra acestei situații care ar ajuta mult forțele proletarietului răscoala flotei din Germania, cucerirea majorității în Soviete, răscoala țărănilor și pregătirea vâdită a unei

efiunți contra-revoluționare cu ajutorul statelor capitaliste formau o conjunctură politică favorabilă.

„Recunoscând astfel că revoluția înarmată este inevitabilă și pe deplin coaptă, Comitetul central propune organizațiilor partidului să se călăuzească de această idee în soluționarea tuturor chestiunilor practice”.

Guvernul provizoriu aduse trupe de pe front pentru a preîntâmpina insurecția, și hotărî să ia măsuri drastice pentru a o anihila înaintea zilei de 25 Octombrie, dată fixată pentru declanșarea revoluției.

Astfel la 21 Octombrie redacția și tipografia ziarului „Rabotnik” (Calea muncitorilor) a fost atacată cu automobile blindate.

Comitetul militar revoluționar de pe lângă Sovietul din oraș sub conducerea lui Iosif Stalin, comitet ce deveni Statul Major al revoluției, mobiliză gărzile roșii, soldații și marinarii din fortăreața Kronstadt, cu vasele lor de război: Crucietoarele „Aurora” și „Zarea libertății” care trecură la ofensivă, ocupând în aceeași și garile, ministerele, banca de stat, poșta, telegraful și încercuind Palatul de Jarnă. Bubuitul tunurilor vesti la 25 Octombrie lumii, începutul unei noi ere: era Marea Revoluții Socialiste.

Palatul de Jarnă întări de cadru și offerii contra-revoluționari unde se stabilise Guvernul provizoriu, a fost asedat de muncitori, soldați și marinari, iar în noaptea următoare fu luat cu asalt.

La 25 Octombrie (7 Noembrie) se întruni Con-

gresul al II-lea al Sovietelor care proclamă trecerea puterii în mâinile Sovietelor: „Spirîndu-se pe voința imenselor majorități a poporului, spirîndu-se pe răcoala victorioasă a muncitorilor și garnizării din Petrograd, Congresul la puterea în zilele sale”.

În aceeași noapte fu adoptat decretul est-practic, în care se propune încheierea armistițiului.

De asemenea adresându-se muncitorilor conștienți și popoarelor din Anglia, Franța și Germania, le ceru să ducă la bun sfârșit, opera de eliberare a celor exploatați.

„Decretul asupra pământului” ordonă naționalizarea pământului și a bogăției subsolului.

În sfârșit se formă și primul guvern Sovietic intitulat „Consiliul Comisarilor Poporului” având în frunte pe Lenin.

Din Petrograd, revoluția se întinde în toată țara într’un ritm accelerat.

Marea revoluție socialistă din Octombrie înfrăsesse.

Ea a deschis în istoria omenirii, o nouă și însemnată perioadă de dezvoltare și progres.

Ea a arătat popoarelor lumii perspectiva unei vieți noi, a unei noi conștiințe umane.

Leondari I. Vasile

Cl. 8-a L. M. B.

Pregătirea prin literatură a revoluției socialiste DIN 1917

Evoluția omenirii apare ca un uriaș mecanism, un angrenaj de roți dințate, mișcat de forțe supuse unor legi năvălitoare. În acest sistem, este interesant de urmărit funcționarea a două piese, una reprezentând Materia și a doua Spiritul. Prima roată dințată primește energie, se rotește și imprimă și celeilalte o mișcare, ele fiind angrenate. La un moment dat, se produce un dezechilibru în funcționare, Spiritul scapă de legătura Materiei și în baza inerției roata se învârtă într’un ritm din ce în ce mai accelerat. Intervine acum o lege ciudată, care face ca dinții celor două piese să se îmbine din nou, iar mișcarea mai iute a Spiritului antrenează și Materia, amândouă rotindu-se într’un tempo mai rapid.

Într’adevăr, istoria confirmă cele spuse. Întotdeauna activitatea spirituală a fost legată de viața materială, fără însă ca cele două elemente să evolueze simultan. În timp ce schimbarea în bine a sistemelor politice era întârziată de tradiție și conservatorism, concepțiile evoluau mai repede.

Este natural deci, ca într’un anumit moment, în sânul unui popor supus unui regim politic aspru, tiranic, să se zămislească idei noi, de libertate, humanitarism, tendințe pentru o viață mai bună, mai dreaptă.

Apar acum unele minți luminate, scriitorii, care răspândesc aceste idei în masa poporului, ce și le însușește. De aici, până la revoltă, până la sguoarea care să răstoarnă ordinea socială și politică injustă, nu mai este decât un pas.

Și iată cum Spiritul imprimă și Materiei un ritm de evoluție mai accelerat, iată cum toate mișcările sociale sunt pregătite prin literatură, mijlocul de răspândire, de popularizare al ideilor, mijlocul de educare al maseilor. Cu cât seismul social este mai groaznic, cu atât și pregătirea lui prin scris este mai îndelungată, mai temeinică.

Așa s’a întâmplat în Rusia, unde regimul de asuprire, cnutul țarismului, sistemul politic înapoiat, era în plină vigoare. De aceea, literatura rusă, dela primele ei începuturi, ma-

nifestă un puternic suflu democratic, liberal, de aceea ea a făcut parte integrantă din lupta poporului împilat. Iar drumul străbătut de cultura rusă în timpul formării sale sub țarism, a fost cu drept cuvânt drumul a nenumărate suferinți și calvaruri, drumul eroismului de care a dat dovadă în lupta împotriva aristocrației, jandarmilor și altor slugi a reacțiunei, (A. Lurie).

Mișca cultural-revoluționară din Rusia a avut la început, natural, un aspect destructiv, ea s'a manifestat prin critice, satire vehemente la adresa absolutismului guvernării țariste, și acest caracter combativ al scrierilor deslănțuie asupra literațiilor crâncene persecuții.

Sunt numeroase exemple:

Astfel, Gogol a scris o celebră comedie, „Revizorul”, o satiră flagelând burocrăția rusă și corupția funcționarilor. Țarul Nicolae I exclamă cu ocazia reprezentării piesei: „Oalele s'a spart în capul tuturor, dar mai ales în capul meu”.

Griboedev, cel care demasca insuficiența intelectuală a funcționarilor și nobililor țariști, Lermontov, Dostoievski, apărătorul celor obiști și mulți, membru activ în cercul lui Petrașevski, criticul Novicov, Ogarev, toți au suferit prigoana.

Poetul decemvrist Răleev a fost spânzurat în 1826, din cauza accentelor tari, negative, din opera sa. El însă prevăzuse acest sfârșit:

„Soarta grea a vremii m'a și condamnat,
Dar spune-mi: când și unde s'a 'ntâmpat,
Fără jertfe libertatea să se fi înscăunat?
Muri-voi pentru scumpa țară,
Il simt și știu acest sfârșit,
Și totuși rău nu o să-mi para”

Pușkin este omorât într'un duel dus la cale de camarila țaristă pentru că îndrăsnise să critice in justiția regimului:

„In Rusia legea-i uitată;
Un stâlp e doar bătut acolo,
De stâlp legată-i legea moartă,
Pe stâlp, „coroana-i așezată”.

„Povestirile unui vânător”, opera lui Turgheniev, a fost socotită ca una din cele mai bune acțiuni propagandistice pentru deshiințarea șerbiei.

Însă cel mai reprezentativ scriitor rus, care demască relele regimului țarist, a fost Lev Tolstoi, despre care Lenin îi spunea lui Maxim Gorki:

„Ce stâncă, nu-i așa? Ce om? Iată, frate, acesta e cu adevărat scriitor. Și știi ce este mai uimitor? Până la acest conte, n'am avut în literatură pe țăranul adevărat”.

Într'adevăr, Tolstoi, este primul „norodnic”, primul care introduce în scrieri pe țăranul rus, idealizându-l și văzând în el baza statului viitor. El a înțeles cauzele mizeriei lui, lipsa de pământ. Și tocmai în fiptul că a înțeles aceasta constă forța uriașă a lui Tolstoi.

Deși a demascat putreziciunea, păcatele regimului, el însă nu a înțeles procesul istoric ce se pregătea, nu a văzut forța proletariatului. El a denunțat in justiția țarismului și capitalismului, dar n'a putut vedea elementul revoluționar, forța muncii ce se naștea și se călea pentru luptă.

De aceea Tolstoi este un pasivist, are o atitudine de non-rezistență față de rău și acesta este „păcatul lui istoric”, cum spune Lenin.

Alt scriitor, Gonciarov, publică romanul „Oblomov”. Eroul principal simboliza spiritul trândav, de apatie, ce stăpânea nobilimea rusă după reforma agrară din 1861. Moșierii trăind din munca a zeci de mii de clăcași, ajungeau să fie cuprinși de o moleșire totală, voința și energia lor se anihilau, viața pentru ei devenea ceva anost, în care nu jucau nici-un rol, ei, paraziții.

În Octombrie 1917, când muncitorii atacau Palatul de Iarnă, strigau: „Trebuie să nimicim, vrem să nimicim și rădăcinile „Oblomovismului”!

Galeria scriitorilor negatiști, care se ridică împotriva țarismului, împotriva ordinii sociale, criticând totul, este completată de Necrasov, bardul suferinței populare, Scedrin, Cehov, cu satira lui sarcastică „Răs prin lacrimi”, și în sfârșit de Gorki. În opera ultimului, nihilismul, negativismul, ura contra tradițiilor și formelor rutinate, își găsesc cea mai puternică expresie. Iată ce spune un vagabond din „Azilul de noapte”:

„Să se ducă dracului totul. Mi-ar place ca întreg pământul să se aprindă și să ardă sau să sară în țândări. Numai eu să pier ultimul, ca să văd întâi pierind pe alții. Sunt un fost om. Așa e? Sunt negat, deci sunt liberat de orice legături. Pot dispreteji totul; după felul vieții mele, sunt dator să dau în lături tot ce e învechit, toate obiceiurile și legile raporturilor cu acei oameni care sunt sătui, îmbrăcați, și mă disprețesc pentru că nu mă asemăn cu ei. Și eu trebuie să cultiv în mine ceva nou, ceva de așa natură, încât „domnii vieții” ce trec pe lângă mine, zăbind figura mea schimonosită, să fie cuprinși de un tremur rece până în adâncul firii lor”.

După perioada aceasta, în care literatura voia parcă să dărâme toate relele, urmează

o perioadă în care scriitorii dau, în oșera lor, expresia unor porniri fără țel precis, unor speranțe într-un viitor mai bun.

Este o literatură romantică, de nostalgii de avânturi largi, de humanitarism sentimental, a unor oameni ce tind spre libertate, fără a ști cum să ajungă la ea. Este șovăirea celor ce se văd în fața necunoscutului, neștiind cum să acționeze.

Reprezentativ, din acest punct de vedere este poemul lui Maxim Gorki, „Pițigoiul care minte și ciocănițoarea iubi oare de adevăr”. „Iată-i cuprinsul pe scurt:

La un meeting pasăresc, pițigoiul ține un discurs în care îndemnă pasărele să meargă înainte, spre o țară a fericii.

„Să porim spre țara fericii,

Spre acest minunat „înainte”.

Dar ciocănițoarea, realista, arată că dincolo de pădurice sunt numai sate, câmpii, iar păduri, în-olo nimic. Păsările se răstoacă demoralizate, la locurile lor, iar pițigoiul varsă lacrimi amare și recunoaște că a mințit:

„Da am mințit, pentru că nu știam ce e dincolo de pădurice, dar a crede și a spera e atât de bine! Eu doar atât am vrut: să trezesc speranța și credința. Ciocănițoarea are poate dreptate, dar la ce ne folosește adevărul ei, când el, ca o piatră apasă asupra aripilor noastre și nu ne permite a ne înălța spre cer?”

De asemenea, în alte două poeme a lui Gorki, în „Cântecul șoinului” și „Albastrosul” se vede același romanticism, aceeași nostalgie a libertății pure, același cult al speranței.

Și în sfârșit, literatura intră în faza constructivă. Scriitorii își dau seama că nu realizează nimic nici prin critică, nici prin romanticism. Pentru crearea unui viitor fericit, nu e de ajuns să distrugi trecutul, sau să visezi, ci trebuie să lupți să faci acest viitor.

Și atunci, ochii tuturor se îndreaptă spre păturile noi, abia ivite în viața istorică, acele pături largi orașenești, acele mase peștrite de muncitori umiliți, care tindeau spre luminăși cu o energie proprie oricărei forțe născândă luptau, dacă nu pentru cucerirea locului curenții la ospățul vieții, atunci cel puțin pentru esirea din promiscuitatea în care îi ținea rețutul semi-feudal al absolutismului polițienesc.

Ochii tuturor, spun, se îndreaptă spre muncitori, văzând în ei baza statului viitor.

Însă singurul scriitor care și-a dat seama că numai prin oamenii fabricelor se va face o lume nouă, a fost Maxim Gorki, el însuși un umilit, un „gorki” (gorki-amărât), reflexul viu al acestor oprimați, el, omul nou în lite-

ratură, după cum nouă era și epoca a căre vestitor a devenit.

Operele lui au înălțat și instruit milioane de luptători de mai târziu. Gorki este acela care aruncă lumina adevărului în mințile întunecate de aspirare, el este cel care canalizează sforțările tuturor, cel care cristalizează toată revolta masselor.

Până la el, toți voiau să lupte, dar nu știau prea bine nici cum și nici pentru ce. Și el le arată tuturor calea de urmat, calea socialismului.

În operele lui sunt sintetizate toate aspirațiile clasei muncitoare, în ele se găsesc cuvinte care vor deveni crezul revoluționarilor de mai târziu: „Suntem socialiști. Aceasta înseamnă că suntem dușmanii proprietății private, care îi desparte pe oameni, îi înarmează pe unii contra altora, creind vrajmășii murdare”

Iată și câteva cuvinte profetice:

„Va veni o vreme când oamenii se vor iubi reciproc, când fiecare om va străluci în o hii celuilalt ca o stea, când fiecare va asculta vocea aproapelui ca pe o muzică. Vor fi pe pământ oameni liberi, oameni mari prin libertatea lor; fiecare va avea inima deschisă purificată de orice lăcomie și invidie. Atunci viața nu va fi viață, ci un cult al omului pentru om. Atunci vom trăi pentru libertate, egalitate și frumos; atunci cei mai buni vor fi cei care vor ști să îmbrățișeze mai bine lumea, acei care vor fi liberi, căci în ei va fi cea mai mare frumusețe. Atunci viața va fi mare și mari vor fi aceia care o vor trăi...”

Acum privind în ansamblu toate scrierile din Rusia, din perioada pre-revoluționară, se constată că ele au avut un rol aproape hotărâtor în dezvoltarea spiritului de luptă, al largilor mase populare.

Operele scriitorilor ruși au explicat și în același timp au pregătit seismul social care a dat naștere unei noi lumi.

Ele constituie o măturie importantă a unor stări de lucruri ce nu mai puteau dura și au o valoare profetică, cuprinzând viziuni juste ale vremurilor viitoare.

Pentru a ilustra această afirmație, citez o frază din romanul „Mama”, a lui Gorki, scris cu aproape două decenii înaintea Marelui Revoluții:

„Da, în curând mulțimea de țărani și muncitori va fi liberă și va crea o lume liberă, imensă, plină de armonie. Și aceasta se va întâmpla!”

Și s'a întâmplat întocmai.

Ștefănescu A. Ioan
cl. VIII-a L. M. B.

ARTELE PLASTICE IN U. R. S. S.

Motto: „Revoluția desleagă toate forțele până atunci încâtușate și le scoate din adâncuri la suprafața vieții”.

„Fiecare slujitor al artei, fiecare om se consideră ca atare, are dreptul să creeze în mod liber, conform idealului său, independent de orice”.

LENIN

O lume a dreptății și a libertății se crește, se ridică în orizontul viitorului

Pacea își întinde mantia-i părintească peste sufletele oboșite de urgia războiului și încearcă să le ceară socoteala asupra activității lor sau dacă nu asupra planurilor lor.

O lume nouă în care preocupările spirituale ușurate, ajutate sau chiar întreținute de preocupările economice înflorite la rândul lor printr-o muncă asiduă, se vor desvolta și vor lua avântul spre perfecțiune mulțumită adevărului marxist: Infrastructura determină suprastructura, adevăr pe care lucrarea de față va încerca să-l găsească ca verificat de istoria artei plastice ruse care va fi privită în cele două mari epoci; epoca prer evoluționară care deși numără câteva secole nu posedă decât puține lucrări explicative fiind tocmai structura defectuoasă a statului prer evoluționară și epoca postrevoluționară epoca numai de 3 decenii însă epocă cu un număr atât de mare de lucrări plastice, de realizări artistice, de capodopere încât încercarea noastră de a le analiza de a le privi analitic și total nu și-ar găsi spațiu decât într-o lucrare specială.

În lucrarea de față, lucrare cu cadru fix, (vorbind ca spațiu) îmi propun să încep în revistă dacă se poate spune, arta plastică din Rusia, propriu zis capodopere din arta plastică rusă.

Voi prezenta arta plastică cultivată și ca mijloc de delectare a unor oameni cari trebuiau să-și cheltuească timpul cu ceva, pentru a nu se plictisi stând și consumând, dar voi prezenta și cealaltă fază a artei plastice ruse fază nouă în care arta este o goarnă care a trezit pe omul sovietic la viață dându-i posibilitatea să constate că în viață zilele nu sunt numai de smolă, ci sunt și de poale de soarele binefăcător al libertății. Însă ele trebuiesc cerute sau chiar răpite prin forță celor care trăiau pe spinarea, pe munca, propriu zis pe supranunca poporului.

Lucrarea de față va privi cele trei ramuri ale artelor plastice propriu zise și anume: arhitectura, sculptura și pictura.

Am pus această ordine în cele trei ramuri ale plasticei deoarece am socotit că arhitectura este cea mai simplă și mai abstractă, am trecut la sculptură în care predomină cunoașterea și simțul estetic al volumului și am încheiat cu pictura cea mai complexă, deoarece presupune cunoașterea desemnului, a conturului ca și perceperea volumului și redarea lui prin lumini și umbre și pe deasupra necesitând și un adânc simț al culorii cu toate gamele, armonia și disarmonia dintre ele.

Pentru a nu degenera în divagații, voi începe să vă expun arhitectura rusă bine înțeleasă în mic și această măsură, dată în tot sensul cuvântului, deoarece pentru a trata pe larg această ramură de artă atât de cultivată în U. R. S. S. ar fi nevoie de un adevărat tratat.

Așa fiind voi veni direct la subiectul anunțat ca primul spre tratare: arhitectura rusă.

În începuturile lor, arhitecții rușii dovedesc o puternică influență bizantină, influență exercitată asupra Rușilor de măștrii lor bizantini.

Printre primii arhitecți de seamă putem cita pe Anararghie autorul „Academiei de Științe”, „Teatrului Ermitage” și „Băncii de Stat”.

Pantheonul Rusiei cum a fost supranumit Palatul Tvoriceski este opera unui alt maestru al arhitecturii ruse: Storov.

Cu aceste câteva lucrări de seamă se afirmă arhitectura rusă prer evoluționară.

Epoca următoare celei tratate, supranumită „epoca marilor lucrări” este aceea în care arta arhitectonică își găsește rostul în societate

În această epocă se dă un puternic impuls construirii orașelor și a monumentelor, care vor fi clădite de artiștii poporului, pentru acel popor care până înaintea revoluției era înfierat de numele de clasă, nume în care poporul era alungat dela orice binefacere pe care cultura și civilizația le oferea omenirii.

Construirea orașelor Odesa și Ecaterinoslav într-un stil împrumutat din Apus, sunt adevărate opere de artă arhitectonică.

Armonia dintre ansamblul de piețe, străzi și

cheiuri care alcătuiesc aceste orașe este de o simplitate covârșitoare și totuși atât de utilă încât pot fi socotite orașe model.

Astfel orașele Magnitogorsk în plină stepă, Igaria dincolo de cercul polar și Novo Cuznetec în Siberia occidentală sunt orașe construite ținându-se seamă de criteriul lui Semenov: „Construcția orașelor moderne nu exclude din sfera activității sale, blemele artei.

Însă dintre cele mai de seamă opere ale arhitecturii postrevoluționare, reconstrucția Moscovei, este aceea care prin grandoare și măreția cu care a fost concepută și realizată, ne apare ca o operă capitală, ca un fenomen unic în istoria arhitecturii ruse.

Avându-se în vedere configurația radial-circulară a Moscovei, reconstrucția s'a condus după un plan edilitar și artistic, aranjat până în cele mai mici amănunte de maștrii arhitecturii sovietice.

Reconstrucția începută în 1933 durează și acum sub conducerea academicianului Ioltovski și a arhitecților Martvinov, Dușhin, Ceciulin, Caurov și Golosov.

Imobilele din blocurile Moscovei cuprind între 150-250 apartamente amenajate fie pentru uzul individual, fie pentru cel familiar.

„Moscova” este „hotelul cel mai luxos, cel mai elegant din capitala U. R. S. S.-ului și nu este egalat decât de „Inturist” hotelul cel mai de seamă al Petersburgului.

Academia Militară „Frunză” opera lui Andreev, este construită pe planul liniilor drepte.

Efimov adăugând mai mult schițat câteva elemente de colonade, la etajele superioare, creează un stil care îi este original.

Otohn-Aiad și Gorki care unesc pietele Pușkin și Maiacovski sunt cele mai frumoase, cele mai elegante și cele mai vaste străzi din Moscova.

Piața Roșie și Piața Manejului cu perspective de o grandoare covârșitoare sunt piețele cele mai mari din Moscova, cunoscute și în istoria poporului rus prin evenimentele ce au avut loc de-a lungul timpului, în ele.

Capodopera arhitectonică a Moscovei este faimosul „Metropolitan” care nu e terminat nici astăzi și care rivalizează cu cele mai mari construcții de acest fel, din lume.

Stația „Sverdlov” este opera marelui Formin și este lucrată în porțelan alb cu o lumină quasi solară, lumină care dă stației aspectul unei feerii.

Stația „Maiacovski” la 52 m. adâncime, este opera lui Duskin. 35 perechi de coloane de oțel, susțin două axe de oțel, adevăratele baze ale stației. Dalajul este în marmură strălucitoare și plafonul un amalgam de mozaicuri care îmbată ochul cu frumos.

„Bielorusia” este o stație construită din nișe

cu fondul dintr'o dantelă de grilaje de bronz. o realizare nemaipomenită în istoria arhitecturii.

Stația „Dinam” concepută de Ceciulin este o sală enormă cu plafonul compus dintr'o boltă susținută de pilon de onix și decorată cu medallioane lucrate în porțelan reprezentând tipuri expresive de sportmeni.

Cu Volga, Moscova se leagă printr'o altă gigantică realizare arhitectonică: este vorba de canalul „Volga-Moscova”.

Caracteristice însă arhitecturii Sovietice sunt însă „Palatele sau Cluburile Culturii”.

În aceste locasuri de educație și cultivare, muncitorii și familiile lor găsesc școli, săli de teatru, de gimnastică sau pentru întruniri.

Iată deci arhitectura sovietică în câteva linii, mai bine zis în ce are ea mai esențial.

În lucrarea sa „Artele plastice în U. R. S. S.” Prof. P. Constantinescu-Iași caracterizează ținta arhitecturii sovietice astfel:

„Arhitectura sovietică îmbină amestecul cu urbanistica — ceea ce în mic a fost pe vremuri forum roman — astfel că ea, ca artă, are numai de câștigat: Eflorescența stilului de linii drepte este o binefacere pentru toate masele truditoare” închee domnia-sa și eu socotesc ca îndestulătoare și completă, afirmația de mai sus și deci demnă de încheiere la capitolul sfârșit acum.

* * *

Înainte de a trece la expunerea sculpturii și picturii ruse, vom lua în vedere frecvența femeii sovietice în rândurile creatorilor de artă plastică propriu zisă, frecvență explicată prin vigurozitatea femeii sovietice care în statul comunist este egală cu bărbatul, bucurându-se de aceleași drepturi și datonii.

Așa cum se întâlnește femeia-soldat, funcționar, mecanic, tot așa se vor observa în decursul acestei lucrări, piese semnate de femei-artiste, femei care au creat opere de o valoare ce uneori o întrec pe cea a creațiilor bărbaților, socotiți înainte singurii capabili de astfel de realizări.

Sculptura rusă în începuturile ei este influențată de arta bizantină cultivată de maștrii artiștilor ruși care erau Greci.

Primul sculptor rus însemnat a fost Ermolin care lucrează prin secolul 14.

Sculptura rusă nu începe să se desvolte, să se evidențieze decât după înființarea academei de arte frumoase în anul 1750.

Dar și această academie avea porțile deschise numai pentru cei privilegiați: bogații.

Poporul muncitor, pătura de jos, mulțimea în care se îngropau și piereau talentele, era exclusă dela aceste manifestări spirituale acestoa fiind socotite nobile și deci „tabu” pentru popor,

Prin crearea unei școli de arte plastice, pe

lângă Consiliul Central al Sindicatelor din U. R. S. S., muncitorii încep să-și cultive talentele.

Astfel sculptorul Smolighin se dovedește un maestru animalier. Totuși nu rămâne la simple piese ci încearcă și compoziții între care „copilul cu vioara” dovedește puterea de expresivitate și simțul artistic, al acestui fiu din popor.

Andreav, specializat în redarea figurilor oamenilor de stat a creat un „Lenin” cu toată emoția și căldura pe care autorul a simțit-o pentru acest mântuitor al poporului rus.

Mercuriov, sculptorul care ia mulajul lui Lenin imediat după clipa morții, reușește după ani de muncă încordată să dea artei sovietice una dintre lucrările lui de bază: „Lenin stând pe scaun”

Măreția și în același timp simplitatea lui Lenin o redă un alt mare sculptor rus Ciadr.

Tot acest mare maestru portretist redă toată vigoarea lui Gorki în două lucrări Maxim Gorki în picioare și portretul scriitorului pe care îl reprezintă cu toată expresia de gânditor a marelui maestru al literaturii ruse.

Un cap expresiv, este portretul pictorului Kasatkin în care diavolescul se mbină cu sublimul redând astfel diversitatea și sensibilitatea sufletului de pictor

Cazlov, Pinciuc și Ciadrin sunt sculptori care deși n'au trăit alături de Lenin, totuși din cele ce simt pentru marele om de stat, l-au reprezentat în lucrări nemuritoare.

☞ Este interesantă aceea a lui Sinaiski lucrare care-l înfățișează pe marele Lenin culcat citind o misivă, de undeva de „unde totul îl interesează”.

Cu aceste spuse, vom încheia șirul artiștilor sculptori sovietici și vom deschide porțile spre grădina sculpturii ruse: sculptura feminină în care gingășia se unește cu avântul și redau ideea de umanitate, de progres pe toate tărâmurile.

Maestrela sculpturii sovietice pot fi socotite după rezultatul muncii lor: Vera Muhina și Sara Lebedeva.

Preocupările maestrei Vera Muhina, în domeniul esteticii sunt multiple însă aceea care o pasionează, o robește este sculptura și mai cu seamă sculptura monumentală.

Operele sale, cunoscute în toată lumea sunt socotite capodopere ale plasticei sovietice.

Compoziția „Grăul” în care două nuduri țin pe umeri un snop de grâu este o capodoperă de simplitate, de laconicitate.

Expresia plastică precum și perfecțiunea mișcării, fac din această piesă o lucrare demnă de toată admirația.

Opera este lucrată în ghips.

La expoziția internațională de sculptură din Paris, Vera Muhina, dă un grup în oțel inoxidabil „Muncitorul și colhoznică” grup care susține

și ridică simbolurile revoluției: seceră și ciocanul Este o lucrare care îți dă în totul impresia de mișcare, de avânt supranatural.

Grupul pare compus din doi zei care uniți, sboară către acele ideal: muncă.

O compoziție în bronz a Muhinei este „Icar” operă ce dovedește subtilitatea și puterea de interpretare a vechii legende pe care o exprimă atât de sugestiv, maestra

În bustul intitulat „Celebrul aviator Vladimir Cocchinachi”, bust lucrat în ghips, artista redă vigozitatea și măiestria aviatorului care, sfidător ca un zeu al aerului te privește impunându-ți admirația.

Cu portretul scriitorului rus Maxim Gorki pe care l-a realizat în ghips, artista dovedește o puternică pătrundere a psihologiei marelui artist-scriitor.

Întrebuințând armonia planurilor și semipatinajul ea redă toată energia și spiritul de pătrundere pe care subiectul le-a dovedit în operele sale

Portretul privește în gol, într'un orizont pe care-l scrutază, muncind parcă cu deslegarea multiplelor enigme pe care natura-i le oferă.

Este o realizare artistică în tot sensul afirmației și este simțită în frumusețea ei de oricine; în fața acestei opere profanul ca și cultivatul simte titanismul redat de „marele portret” cum este cunoscut în arta rusă.

Perceperea frumosului din această operă nu este ascunsă ca în majoritatea operelor contemporane și mai cu seamă cele din apus, cunoscute sub numele de „artă burgheză”.

Un alt bust este acela al celebrului chirurg N. Burdenko, pe care ni-l redă cu acea fermitate și sânge rece, însușiri caracteristice acestor medici și planul din portretul lui Gorki este înlocuit aci cu volumul semipatinat.

O demonstrație de stăpânire a artei clasice este portretul arhitectului „Sergei Zamcov, pe care redându-l în marmură îi da alura unui zeu din mitologie.

În bustul balerinei „Marina Semenova” redă splendoarea și perfecțiunea liniei acestor maestre ale baletului, baletistele ruse.

Armonia dintre cap, bust și membre este de o perfecțiune clasică.

Cu această operă vom încheia expunerea noastră asupra realizărilor Muhinei deoarece a studiat, propriu zis a privi întreaga operă a artistei este o întreprindere care necesită mult spațiu.

Vom trece la o altă artistă a sculpturii sovietice Sara Lebedeva, maestră a portretului pe care îl realizează cu portretul aviatorului „Nicolae Gestello”, căruia îi redă toată fermitatea și disprețul situațiilor tari, cele două caracteristici ale sburătorilor.

În portretul „Verei Muhina”, Lebedeva pune

toată admirația pentru colega sa și într'un stil semiclasic, redă tot talentul acestei artiste.

În „Bustul Ninei Gostacovici” împletind clasicismul cu impresionismul, artista realizează o capodoperă sculpturală.

Privind piesele „Partizanul” și „Neînfrânta” ale sculptorilor Bielașova, descoperim o puternică spirit analitic — psihologic alături de o măiestrie de netăgăduit, măiestria dăltii.

Această sculptură dovedește măiestria sa în arta portretistică cu piesa intitulată „Cap de copil” cap ce are o expresie de neînțelegere, de privire a vieții ca o enigmă.

Indiferența unită cu dispreț și în același timp cu teama de necunoscut, sunt redată în această capodoperă cu prisosință.

O altă maestră a sculpturii sovietice este Vera Isaeva.

„Bustul unui partizan” este piesa în care ea dovedește o adâncă cunoaștere a voinței și a fermității acestor soldați-partizani.

Un alt partizan este înfățișat cu automatul sprijinit pe un piept puternic și pasul său este atât de ferm încât pare înșurubat pe postament, pare că face corp comun cu pământul pe care-l apără.

Cu bustul unui marinar din Baltica căreia artista pare că îi dă privirea nemărginitului apelor, vom încheia studiul celor mai caracteristice piese ale Verei Isaeva.

Fenomenul sculpturii ruse și chiar mondiale se poate spune este „Lina Po” fostă balerină, care orbind s'a hotărât să cultive arta sculpturală. Deși lipsită de vedere ea realizează piese deo îndemănare covârșitoare.

Portretul lui Paganini pe care dacă îl privești neaparat te întrebă: Paganini este ieșit din vioară sau vioara din Paganini, o analiză mai adâncă făcându-te să optezi pentru ultima alternativă.

Bustului prizonierei din robia fascistă, sculptorița i-a dat toată tăria și răzvrătirea înfrântă de care o mocnesc acești robi în sufletele lor se toate de libertate.

Cu părul răzvrătit pe frunte, cu ochii privind cu dispreț realul și visând libertatea, portretul privește fără țintă.

Evitând îngrijirea îmbrăcăminții, reliefând numai expresia, Lina Po ne oferă o capodoperă, atât ca exprimare cât și ca stil.

În piesa „Piruetă” Lina Po dovedește un adânc simț al baletului, simț căpătat de-a lungul fostei sale cariere și redat de data aceasta în bronz.

Vom încheia șirul măestrilor și maestrelor sculpturii sovietice cu o tânără pereche:

Olga și Apolon Manuilov, familie care a dat culpturii ruse piese de o valoare incontestabilă.

Bustul poetului Nizami compunând și cel al

Uzbecului cu toba sunt dovezi reale ale celor afirmate.

Ultima lucrare la care soții Manuilov își depun încă munca lor este monumentalul lui Ivan Pamfilov, maior-general de gardă al U. R. S. S.

În concluzie putem observa o puternică dezvoltare a sculpturii ruse în epoca post-revoluționară, deci una dintre nenumăratele binefaceri ale scuturării de jugul boermei asuritoare, reacțiune născută tocmai din purtarea acelor care asuprind poporul smulgeau și ultima clipă de libertate acestuia, numai pentru a nu i da dreptul să se desvolte în ritmul pe care progresul îl impunea.

Cu aceasta voiu trece la ultima parte a lucrării propuse, pictură, arta plastică cea mai cultivată în Rusia, de altfel ca și în întreaga istorie a artelor.

Cele mai vechi piese ale artei ruse, sunt frescele catedralei din Novgorod, fresce lucrate de elevii măestrilor bizantini.

Pe timpul lui Petru cel Mare se știe că a trăit un mare pictor: Andrei Rubliev, elev al lui Teofan Grecul.

Arta ce se dezvoltă în acest timp este cunoscută sub numele de „artă moscovită” și are ca reprezentanți de seamă pe Rubliev și Dionisie.

Abia în 1750 se înființează „Academia de arte frumoase”, instituție care dă picturii ruse măestrii ca: Lozenko, Antropov, Rokotov, Sibanov și Scaedriu.

În această epocă pictorii lucrează sub influența clasicismului apusean și crează opere-marfă, pentru a-și putea câștiga astfel viața de toate zilele.

Din această epocă datează lucrările lui Bacanov care dovedea o puternică îndemănare în arta decorării casetelor.

Din operele cele mai de seamă din acest gen este reprezentarea poemului lui Pușkin „Ruslan și Ludmila”.

Butunin, un alt maestru al acestei școli, dă dovadă în operele sale de o îndemănare admirabilă în a reda scenele de vânătoare.

Tot cu redarea povestirilor lui Pușkin se ocupă Golicov și Zuleov, pictori care reușesc să plasticizeze, stilul marelui literat.

Primii pași, de altfel sfioși, spre realism îi face pictorul rus Venețianov care trăiește între 1870—1847.

Forma în serviciul unei teze este introdusă însă în pictura realistă de Feodotov 1815—1852, artist care cultivă o pictură narativă moralizatoare.

Începutul picturii sociale în Rusia este marcat de activitatea pictorului Parov 1833—1882 căruia din cauza libertății pe care și-o permite în compunerea lucrării lor, statul îi cenzurează două tablouri.

Acești pictori democrați sunt cunoscuți în istoria artelor ruse sub numele de mobiliști, numei

ce le revenea prin faptul că și mutau expozițiile dintr-un oraș în altul.

Negustorul Trețjakov sprijină pe acești premergători ai artei socialiste ruse, ajutându-i materialmente.

Primul pictor care plasticifică, care aduce prin figurile sale o înțelegere, o popularizare a conștienței lui Tolstoi, a fost Ghé, artist care trăiește între 183'—1894.

Veresceaghin 1842—1904 este primul pictor cu atitudine pacifiste. În pictura sa el arată ororile și nenorocirea pe care o seamănă războiul.

Libertatea poporului rus începe să fie murmurată și de peneluri.

Maestrul Repin este acela care în lucrarea „Ivan cel Groaznic și fiul său Ivan” desvăluie cruzimea și asuprirea exercitată de acești țari, asupra poporului.

Alte opere sunt: „Burlaki”, „Sub convoiul jandarmului”, „Arestarea propagandistului”, „Adunarea revoluționarilor” sunt piese în care se constată vădit admirația sa pentru cei ce se ridicau împotriva regimului de opresiune țarist.

Țarul îi comandă două tablouri: „Cuvântarea lui Alexandru II către pretorii de plasă” și „Ședința consiliului de Stat” ambele subiecte devenind pentru artist un mijloc, un prilej de acuzaare împotriva asupritorilor poporului.

Peisagiștii de seamă ai acestei epoci au fost Sovrasov, Revitov și Aivassovski. toți oglinzind în operele lor același realism puternic și riguros, caracteristic picturii ruse.

1870 este anul care marchează o cotitură în arta sovietică și dela abstract, dela narăție se trece la concret, la realitate, la realitatea care se impunea atât de strigător prin imperfecțiunea ei, prin intervenția pe care ea o reclama.

Artiștii acestor școli vor urmări în operele lor interpretarea sufletului popoului rus, imitând astfel pe colegii lor din literatură. maeștrii care puseseră în slujba cauzei poporului toată măestria lor,

Vesnetov în lucrarea „După lupta lui Igor cu Cumanii” dovedește un stil viguros redat cu un realism puternic

În secolul XIX-lea, în istoria artei ruse încep să-și arate influența curentele din apus și mai cu seamă „Impresionismul” curent care-și manifestă influența mai ales în opera lui Corovin, și anume în lucrarea intitulată „Spaniolele”.

Cu aceasta se încheie șirul artiștilor pictori prerevoluționari, artiști care au pregătit pe maeștrii sovietici de azi care nu-și vor uita și despre care cel mai mare artist al U. R. S. S. Gherasimov afirmă: „Ceeace e mare și cu adevărat național, e totdeauna omenesc și capătă importanță mondială”.

Realismul este nota caracteristică picturii so-

vietice și realul constituie totalitatea mediilor din care ea se inspiră.

Este de remarcat faptul că în pictură ca și în sculptură, se cultivă, se exprimă admirația și dragostea pentru popor și pentru desrobitorul său: marele Lenin.

Igor Grabar este maestrul cel mai de seamă al artei picturale sovietice contemporane. „Lenin primind o delegație de țărani” este o capodoperă în care maestrul dovedește coeziunea dintre sufletul poporului și idealul său și subiectul în sine.

În piesa „Lenin la lucru”, în timpul unei nopți de revoluție, desrobitorul dictează unui tovarăș, un mesaj pe care acesta îl transmite prin telegrafie. Dintr-un joc de lumini și umbre și o combinare aproape fotografică a subiectului autorul reușește să redea atmosfera acelei nopți oboșitoare de lucru, pentru cauza celor mulți.

„Cosbecul dimineată”, „Grădina hanului din Bakisarai” și „Ai Petri seara” sunt piesele marelui artist Cancialovski care întors din războiu, creează opera sa de maturitate

Cu această ocazie el dă picturii sovietice, piese de o valoare universală: „O stradă noaptea în Moscova” cu un colorit sumbru și „Buchet de liliac” în care ploaia de petale este redată cu atâtă bogăție încât te înmărmurește.

Toate lucrările acestui pictor denotă un puternic simț al culoarei, al desenului și chiar al volumului.

Brodski este autorul pieselor: „Lenin la Smolni” și „Lenin vorbind muncitorilor dela uzinele Putilov”, sunt lucrări care dovedesc același puternic realism.

Maestrul picturii ruse însă, este contemporanul Gherasimov.

Conducător al „Institutului de pictură din Moscova” și președinte al „Uniunii pictorilor sovietici”, Gherasimov este onorat cu marele titlu de „pictor al poporului”.

Curent Gherasimov a făcut o călătorie prin țară vizitând și schițând diferite stricăciuni ale războiului”.

Opera sa se împarte în două mari categorii, în ceeace privește subiectul.

Din prima grupă fac parte portretele: Lenin portret în care îl înfățișează pe oratorul Lenin, la o tribună, vorbind unei mase de oameni, care se pierde, face plan comun cu piața în care se ține convocarea.

Ca un simbol, stindardul comunist, tronează asupra mulțimii, pentru care portretizatul, într'un avânt redat perfect, vorbește mulțimii.

Portretul datează din 1916 și este lucrat în ulei.

O altă capodoperă de portretistică este piesa „Stalin”, piesă în care autorul redă pe Stalin, expunând se pare, un plan, unei adunări constituite

căreia-i vorbește dela o tribună necunoscută.

Calmul și fermitatea pe care o exprimă acest portret; dovedește din partea pictorului un adânc simț al sensului unui portret, care trebuie să oglindească atât fizicul cât și psihicul, cu tot complexul lui de însușiri, în cazul acesta atât de bogat la mâna conducător de popoare, Stalin.

În altă lucrare, sub cerul fumuriu de iarnă „Stalin și Vorosilov” privesc Moscova ce se pierde în zare sub privirile lor.

O altă piesă „Stalin și Gorki”, reprezintă pe cei doi mari revoluționari, discutând la o masă, grupul fiind conturat cu un peisaj de vară.

„După ploaie” și „Iarna” sunt tablouri în care Gherasimov redă natura Rusiei, cu toată poezia ei.

O coloratură puternică și bine armonizată, un desen perfect aproape clasic, iată caracteristicile celei opere marelui Gherasimov, ale cărui păreri despre artă și mediul din care ea trebuie să se inspire, le vom cita în lucrarea de față.

M. Socolov și Avilov sunt numele a doi cunoscuți pictori ruși, contemporani. Primul preocupat în redarea lui Lenin, celălalt de Stalin amândoi dau dovada unui talent virugos, care se manifestă prin crearea de piese gigantice, de grupuri în care figura centrală face plan comun cu masa în mijlocul căreia trăește.

Riaski deasemenea este maestrul portretului rus și cel mai renumit tablou al său este „Oratoarea” piesă datată din 1920.

Revoluția din 1905 inspiră pe Vladimirov care dă piese reușite picturii sovietice, între care: „Masacrul muncitorilor în piața palatului de iarnă din Petrograd” și „Decembrie 1905 și baricadele Moscovei”.

Războiul inspiră pe Samokichi, care dă piese admirabile printre care „În recunoaștere” și „Cucerirea unui versant” sunt piesele cele mai reușite ale acestui maestru în redarea atmosferei de front.

Cu acesta se încheie șirul celor mai de seamă pictori ai U. R. S. S.-ului și înainte de a trece la operele femeilor pictori vom aminti pe câțiva dintre caricaturiștii de seamă ai Rusiei Sovietice.

Printre ei cităm pe: Cukinski, Elicev, Brodatii, dar mai însemnat este Efrimov dintre piesele căruia „Propaganda comandată și „Hitler și Quislingii” dau dovada unei ascuțimi serioase a

condelului caricaturistic cât și a interpretării perfecte a subiectului.

El face o artă caricaturistică, pe care apoi o pune în slujba edificării asupra regimurilor de opresiune existente în timpul acela în Europa.

Trecând la maestrul picturii sovietice vom cita pe Nina Efimova în vârstă de 70 ani, artistă specializată în peisaje și portretistică. Portretul soțului său un cap expresiv de artist alături de cel al unui preot sunt capodoperile creației sale.

Dintre pictorițele moscovite putem cita și pe Olga Ivanovskaia, autoarea celebrei și uriașei pânze, Fete pe acoperiș, lucrare în care reprezintă două tinere pompieri în activitate.

În planurile sale figurează și o operă interesantă reprezentarea tineretii lui Tsermontov.

Din aceeași școală face parte Vera Belova maestră ce oglindește în tablourile sale cea căldură și gingășie specifică feminină. Lucrările „La fântână” și „Scrisoare de pe front” sunt lucrări care dovedesc o fidelă redare a temei propuse.

O lucrare, în care printr'un joc puternic de tonuri, este redată o atmosferă atât de complexă, acea atmosferă a întoarcerii unui erou de pe front în patrie, acasă, este pictura în ulei a pictoriței Mariam Aslamazian, de origină armeană.

Aceeași autoare în „Autoportret” continuă stilul său care-o apropie de impresionismul francez.

Cu aceste câteva cuvinte închinată artei plastice feminine voi încheia lucrarea mea, deoarece spațiul nu permite o analiză mai amplă a capodoperelor acestui popor vecin și prieten nouă.

Așa cum motto am pus câteva afirmațiuni ale marelui Lenin, tot așa în loc de concluzie personală voi pune pe aceea a lui Lenin care sună astfel „Realismul Socialist nu numai că nu neglijează desăvârșirea tehnică formală, ci în forme tot mai desăvârșite toarnă un conținut desprins de viața constructivă a poporului sovietic, legând prin aceasta arta, de masele poporului”.

Este o concluzie reală, obiectivă și totală, concluzie care exclude orice argumente, afară de tablourile și piesele sculpturale sau arhitectonice create sub regimul sovietic.

Oricine le-ar, privi și le-ar interpreta descoperă aceeași notă caracteristică: realismul viguros ce oglindește o libertate deplină a tuturor manifestărilor poporului.

A. Olteanu

1947

Versuri pentru munca de ieri

Viața a intrat neașteptat în atelier
Și prin fereastra brusc descoperită
Un colț de cer
Și-aruncă azurul. Mare cât o pită
Privește-un soare indiscret pe geam
Dar e 'ntunec totuși peste vasta hală
Ca 'ntr'un cazan de smoală
Din iadul plin de patimi omenești
Becuri s'au aprins
Și brusc surprins
(Hei unde ești?)
Se ascunde besna 'n colțuri prăfuite
Ne îmbrăcăm halatele. Grăbite
Scot mâinile pe bank, vrăjitele unelte
Se 'ntoarce
Întâiul schalter. Zumzetul
Dela început în urlat se preface
Ei drace!
Acum ne urlă toate 'n cap și sborul
Ciocanelor pornite 'n ritm cu zorul
E transformat în sunete stranii
De simfonii
S'au încordat atâtea brațe 'n aer
Încât un vaer
Ne scaldă 'n sunetele aspre ca un val
De foc și de metal
Curg forțe vii prin brațe încordate
Plămâni plini de praf și sgură, dur
Iși scuipe sănătatea
Jur împrejur

Și totuș...
În curând intens eu uit că mă desparte
Un zid de primăvară de afară
Căci iar... și iar
Șoptește 'n mine crezul de uzină:
„Ascultă urlatul nebun de „bormașină”
Căci cântecul ce 'ncepe 'n faptul dimineții
E cântecul vieții:
Al meu, al tău, al lor!
Al vieții tuturor
Prin munca ta se urcă peste colbul
Progresul lumii!
Așa trec orele de lucru: ca un vis
E prânz. Portalul s'a deschis
Sleit de forțe, ies nepăsător
Ochii mă dor
În razele puternice de soare
Din sgură, praf de fier și de sudoare
Mi s'a depus pe brațe și obraz o neagră
crustă
Pe o străduță 'ngustă
Mă duc spre casă. Mi-e sfâșiată stamba
Cămășii 'n spatele-mi trudit
Și înșfârșit
Uitându-se la mine, două fete îmbrăcate
malagamba
Mă scaldă 'ntr'un dispreț nemărginit..

ILIE MIHAI
S. A. L. I. C.

Impresii dintr'o călătorie la Moscova

Cu ocazia împlinirii a 800 de ani dela înființarea Moscovei, guvernul român și-a trimis delegația ca, din care făcea parte și d-nul Victor Dușa, fostul prefect al județului nostru. Întors în țară, domnia-sa a căutat să ne redea pe cât m. posibil, imaginile acestui mare oraș. Astfel că în ziua de 17 Septembrie a. c. în grădina liceului „Mircea cel Bătrân”, d-nul V. Dușa a ținut o conferință cu titlul de mai sus la care au asistat peste 5000 de spectatori, toți fiind dornici să asculte și să învețe despre măreția realizărilor lumii noi, lumii socialiste.

Domnul V. Dușa începe conferința sa cu promisiunea de a fi cât se poate de obiectiv. După ce arată că avut cîntea de a face parte din delegația română invitată de guvernul sovietic la marea sărbătoare a Moscovei, începe descrierea călătoriei.

Delegația, a plecat din București la ora 9 dim. cu un avion sovietic de transport. La ora 2 și jum. se aflau deasupra aeroportului Moscovei cu o oră și jum. mai de vreme. În consecință, avionul ce aducea delegația nu a putut ateriza decât la ora 4; aceasta pentru că pe acest aeroport aterizau 200 de avioane în timp de 2 ore și totodată pentru a arăta respectul punctualității în U. R. S. S.

Ajunși la Moscova, delegația este găzduită la hotelul Moscova, un hotel care conține 700 camere și 3 restaurante. Ospitalitatea rusească s'a dovedit a fi de nedesmințit. Printre participanții celor 64 de state d-nul V. Dușa a cunoscut mai îndeaproape pe primarul capitalei Chinei și al Adis-Abebei.

În anul 1147. Iuri Dolgorutai pune bazele Moscovei. Până la revoluția din 1917, orașul s'a dezvoltat încet; după aceea au început marile construcții care s'au realizat într'un timp record uimind într-aga lume.

În 1917, suprafața Moscovei era de 17.650 ha. în 1945 de 33.000 ha. iar în 1947 de 45.000 ha. iar populația se ridică la cifra de 7 milioane adică cât jumătate din populația României. Moscova este un oraș cu case noi și case vechi, cu străzi mari și străzi mai mici, par toate mari și drepte, curate și îngrijite. Mai ales străzile Gorki și Leningrad impresionează prin frumusețea lor. Circulația este mult ușurată prin mai multe mijloace: tramvaye, trolibuze, metroul.

Tramvayele în 1913 au fost doar 2, în 1946: 533 iar în 1950 este prevăzut în planul cincinal 1416. Ingrămădeala nu există pentru că în stații atât tramvayele cât și celelalte mijloace de locomoție vin din 10 în 10 minute.

Dar frumusețea Moscovei o prezintă parcurile și grădinile atât de frumos amenajate și îngrijite. Florile în Moscova prezintă un mare interes astfel că există un primar special pentru îngrijirea lor. În parcuri există fel de fel de distracții pentru fiecare vârstă. Se găsesc locuri speciale pentru copii, amenajate cu tot felul de lucruri ce plac copiilor. Pentru tineret există școli de dans cu profesori speciali. Iar cei ce doresc să citească vor găsi bibliotecă și depozite de ziare.

Parcul care excelează este parcul Gorki. O atracție a Moscovei sunt circurile care se găsesc în mare număr. Iar pentru clownii și actorii de circ există o Academie specială care îl pregătesc. Dintre marile construcții ale Moscovei fac parte și podurile. Numai între anii 1935—1945 s'au construit 13. Unele din ele ating lățimea de 18 m. deci fiind cele mai mari din lume. Piața cea mai frumoasă din Moscova este Piața Roșie unde se găsește și Mauzoleul lui Lenin, și mărețea biserică Vasile Blajenie cea mai veche și cea mai frumoasă biserică din Moscova. În capitala U. R. S. S. există o mulțime de instituții de cultură.

Școlile. În Rusia se dă o mare atenție școlilor. Astfel că în 1946 existau la Moscova nu mai puțin de 516 școli primare; iar pentru 1950 sunt prevăzute noi școli încât vor atinge cifra de 620.

Grădinile de copii erau 1913 numai 4 frecventate de 120 copii; astăzi sunt 719 cu 67.035 copii. Urmează apoi universitățile, academiile, instituțiile. Locuitorii Moscovei sunt dornici de literatură și cultură iar dorința lor le este împlinită cu prisosință căci Moscova are multe biblioteci, printre care Biblioteca Lenin ce conține 60 mil. volume. Muzele ce păstrează operele marilor pictori, sculptori: Petriocov, Repinsivasovski, Veresoghin, Bredski, Andreev și sculptorița Mușina. Muzeul istoric Lenin ne înfățișează etapele luptei poporului sovietic dela Marea Revoluție și până azi. Apoi teatre care sunt în număr de 37, cinematografe 246, afară de cele din întreprinderi. Sălile de concert în număr de 8 au o capacitate de 3000 locuri.

Sportul în U. R. S. S. a luat o mare dezvoltare datorită căruia omul sovietic este sănătos și bine dezvoltat. Astfel s'au construit o mulțime de stadioane printre care stadionul „Dinamo” excelează prin frumusețea și îngrijirea lui. Acest stadion conține locuri pentru 100 000 persoane. Cu ocazia sărbătoririi Mos-

covei pe acest stadion s'au reprezentat diferite figuri de gimnastică și de atletism.

Un lucru ce impresionează este seriozitatea și decența de care dau dovadă oamenii sovietici. Moscova are tot felul de magazine: de stat și particulare, mari și mici, astfel că populația este bine aprovizionată. În Moscova nu numai se reconstruiește ci se și construiește. Mai ales în cartierul Stalin muncitorii lucrează mult pentru înălțarea patriei lor. În uzinele de automobile ziua lucrează 30.000 de muncitori. Această fabrică se întinde pe o porțiune cât jumătate din Constanța. Aci se fabrică 100.000 mașini pe an.

Kremlinul se întinde pe o suprafață de 659 ha. și este vechea reședință a țării lor. Este înconjurat de jur împrejur de ziduri. El s'a păstrat până în ziua de azi intact cu bisericile, muzeele ce conțin armele și îmbrăcămintea tuturor țărilor la încoronare. Tot aci se găsește sala de ședințe a Sovietului Suprem care păstrează o frumoasă pictură a lui Repin.

Metroul, mândria Moscovei este pe drept cuvânt cel mai frumos din lume. Gările metroulzi sunt adevărate opere de artă sculpturală și fiecare gară este diferit ornamentată. Me-

troul joacă un rol foarte mare în circulația Moscovei căci cu el se mișcă zilnic 2 mil. oameni. Sunt 250 de trenuri ce fac curse. Metroul a jucat un rol important în timpul războiului devenind adăpost pentru femei și copii în timpul bombardamentelor. Coborârea în gări se face cu lefurile sau cu scările rulante.

Canalul Moscova Volga are o lungime de 128 Km. 8550 m. lățime 15 m. adâncime iar lățimea la fund este de 46 m. Are 11 ecluze. Pe acest canal pot circula vase până la 14 mii tone. A fost construit între 1932-1937 Moscova devenind port la 3 mări.

Omul sovietic este un om nou un om ce își iubește patria, ce are un cult pentru trecutul bun, un om ce muncește din răsuputeri pentru ridicarea patriei sale, un om cu o muncă disciplinată după plan, un om ce are responsabilitate, și care are la baza lui știința. Poporul sovietic nu are decât un gând: învingerea greutăților iar forța lui este Partidul Comunist. El luptă pentru pace pentru desăvârșirea și orânduirea socială, înfăptuită prin Revoluția din 1917.

Nelly Dușu

7 A. L. D. I.

I N T R I E N O I

Veniți mai aproape...

Mai jos...

Din lumea 'n care v'au urcat

Vertiginos,

Faptele voastre, multe și mari

Cât aștrale din spații siderali,

Cât straturile insulelor de corali...

Veniți mai aproape

De noi, cei adunați

Să vă cinstim ca pe frați,

Morți pentru libertate.

Pe voi copii ai pământului...

Pe voi părinți ai plugului

Și muncii slugi credincioase...

Pe voi care-acum sunteți oase...

Pe voi vă preamărim acum.

Lumină de flăcării și iz de războiu

Ne-aduce hidosul ciocolu.

Pe care l-am svârlit în drum

Ca pe-un gnoiu...

Dar oasele voastre

Ne-orbesc cu scântel strigătoare

Și sângele proaspăt vărsat

Ne-apucă de picioare

Și strigă: Ajunge.

Atâta sânge

Ajunge.

Chinuiți, dărâmați și ucideți

Cu vorba.

Svârliți cazanul în care se plămădi ciorba.

Hotturilor noastre...

Și celui ce vrea să vă strângă

Și'n luptă viața s'o stângă,

Strigați-i la fel: Ajunge

Atâta sânge.

Ajunge.

A Olteanu

8-a L. M. B.

REVOLUȚIA FENOMEN SOCIAL

Termenul de revoluție vine de la verbul latinesc *revolvere* care înseamnă a răsturna.

Evoluția civilizației și a culturii într'un stat schimbă relațiile de putere între clase, în timp ce formele politico-sociale rămân pe loc. Această diferență dă naștere unor ciocniri între formele politico-sociale și bazele materiale, care se vor termina cu răsturnarea celor dintâi. Să luăm ca exemplu răsturnarea societății feudale de către clasa burgheză.

În societatea feudală se constată economia naturală? În care se produc numai cele necesare traiului. Nobilii feudali nu se vi căroră li se ia supramunca lăsându-li-se munca necesară dar care n'au nici un drept politic și nici libertate. Singurele forme de industrie sunt breslele. Fiecare breaslă are felul ei de muncă și un lucrător dintr'o breaslă n'are voie să îndeplinească munca altei bresle. Sunt puse piedici în calea comerțului a economiei de schimb; maestrul unui atelier este stăpânul mijloacelor de producție și a producției dinainte stabilită, de o anumită cantitate. Schimbul este împiedicat de monopolurile feudale și de bariere, vămi, care scumpeau marfa; lipsa de drumuri, de piețe de desfacere sunt alte serioase piedici.

Cu toate aceste măsuri societatea feudală fu revoluționată. Factorul revoluționar fu în acest caz perfecționarea atelierelor, apariția împărțirii muncii. Totuși acest atelier era imposibil de realizat deoarece avea nevoie de mai mulți lucrători, de mai multe feluri de muncă pentru a produce însuțit iar toate acestea erau împiedicate de organizația feudală. Deci acest progres către care a mers omenirea nu putea fi înfăptuit decât sub altă formă politico-socială și anume era burgheză. Formele politico-sociale vechi fiind dușmane acestui progres material și economic au trebuit să fie înlocuite cu o formă prielnică noilor forme materiale economice. Nu numai această formă progresată a fost cauza răsturnării formei vechi sociale ci și îmbunătățirea

navigației care a dus la marile descoperiri geografice, facilitând comerțul cu India, descoperirea de noi continente ce și-au revărsat bogățiile în Europa formând astfel averile acumulate ale viitorilor capitaliști, și formarea piețelor universale. Clasa care reprezenta dezvoltarea economică era cea burgheză iar clasa care reprezenta starea pe loc, *statu quo* era clasa conservatoare feudală și lupta dintre aceste două clase este faptul principal care cuprinde tot interesul istoriei acestor timpuri. Opinia și morala publică și dezvoltarea intelectuală lucrau împreună spre același scop adică afirmarea clasei burgheze.

Veacurile al 16-lea, 17-lea și 18-lea sunt pline de lupta burghezimei care înfățișează progresul și viitorul omenirii, cu feudalismul care înfățișează *statu quo*. În veacul al 18-lea burghezimea e stăpână pe situație iar revoluția izbucnește când contradicțiile și dușmăniile sociale ajung la culme. Revoluția franceză din 1789 aduce la putere clasa burgheză, stăpână de fapt și de drept, și care-și aduce la împlinire toate dorințele, toate nevoile mișcării progresiste materiale ale omenirii.

În rezumat putem spune că baza feudalismului ajunge în dușmănie cu progresul material prin urmare cu cel intelectual și moral al societății. Toată mișcarea societății a revoluționat și subminat societatea feudală pregătind condițiile materiale pentru biruința burghezimei. Când contradicția ajunge la culme izbucnește revoluția care nimicește temeliiile societății feudale pentru a da naștere noii faze burghezo-capitaliste.

Oprindu-ne în faza burgheză ne întrebăm dacă această fază e veșnică așa cum susțin burghezii. Să amintim însă că acelaș lucru era crezut despre faza feudală.

Colectivizarea muncii, faza cooperăției, împărțirea muncii aduce o creștere colosală de bogății, o dezvoltare a schimbului. Producțiunea se întemeiază acum pe salariat și dacă în privința politică-socială salariații sunt într'o poziție superioară servi-

lor erei feudale, în privința economică salariații sunt aceiași. Clasa dominantă trăiește tot în spinarea clasei producătoare. Din producțiunea muncitorilor salariați o parte în formă de *salar* le intră în buzunar, iar alta, *plus-valoarea* este luată de clasa dominantă burgheză.

De cele mai multe ori însă salariatului i se ia și din *salar*. Astfel se naște un antagonism între capitalist și proletar.

Temelia de frunze a societății burgheze este concurența liberă, prin legea cererii și ofertei se hotărăște ce fel de marfă trebuie produsă, se hotărăște prețul mărfurilor, mărimea salariului și profitului. După K. Marx și Fr. Engels burghezimea a jucat un mare rol revoluționar în istoria dezvoltării omenirii. Ea a înlocuit despoierea născută de înșelăciuni religioase și politice prin despoierea fâțișă goală nerușinată. Ea a schimbat munca paucă într-o chestiune de interes bănesc, a întreprins minuni de artă mai colosale decât piramidele din Egipt organizațiuni mai mari decât emigrarea popoarelor și cruciadele. Produce neîncetat prefaceri în relațiile sociale, schimbă producția țărilor, făcându-le cosmopolite; împinge la civilizație cele mai barbare popoare, la o civilizație burgheză; face să se înceteze îmbucătățirea proprietății, îndesețe populația, centralizează mijloacele de producție, centralizează politica. Unește provinciile neatârinate în țări, cu guverne, cu interese naționale de clasă dominantă. Supune puterea națiunii, dezvoltă mașinismul.

Astfel burghezia însăși a produs puteri care se fac din ce în ce mai nepotrivite cu organizația burgheză. În sânul societății capitaliste se dezvoltă acel „prunc al viitorului” care o va răsturna. Contrazicerile care au dus la această răsturnare în Rusia și care se va duce și în alte țări sunt următoarele:

1. Crizele de supra-producție.

Nu se poate ști dinainte cantitățile de produse ce trebuiesc pentru a îndestula consumarea. Se poate deci întâmpla ca unora să se producă mai mult și prin urmare produsele nu se pot vinde; prețurile scad, fabricanții se ruinează, fabricarea încetează, ori se împuținează, lucrătorii rămân fără muncă deci pieritori de foame, în sfârșit crize de supra-producție cu toate urmările ei. Economisții au socotit că această stare se repetă la fiecare 10 ani. Primii ani, — înflorirea treburilor, cereri foarte mari de mărfuri, deci producere

peste măsură; apoi — scădere în producție; panică, falimente; încetarea muncii, capitaliștii minaiți, lucrătorii aruncați pe stradă. Ultimii ani împuținează astfel producția încât se fac noi cereri, treburile înfloresc și începe un nou ciclu de 10 ani.

Aceste crize de supra-producție sunt dovada că societatea burgheză-capitalistă nu se mai potrivește cu formele economice care au progresat.

2. Concentrarea bogățiilor.

Cu cât progresul economic sporește și se dezvoltă împărșirea muncii, cu atât concentrarea bogățiilor e mai mare. Factorii de căpetenie ai acestei centralizări sunt concurența liberă și etințatatea mărfurilor. Un meseriaș nu poate concura cu fabricantul pentruca acesta produce mult mai mult și mai etin, de aceea meseriașii trebuie să piară prin ruină sau să ajungă salariați fabricanților, astfel în loc de sute și mii de ateliere mici se va ridica o fabrică imensă iar bogățiile se vor concentra într-o singură mână. Urmările acestei concentrări de bogății sunt nemăsurate. În primul rând va azvârli în rândurile proletarilor toată populația muncitoare născându-se astfel o linie de mărghinire hotărâtă între două clase: a explouațiilor și a explouatorilor. A doua urmare a concentrării bogățiilor este formarea unui proletariat inteligent și mai cult din clasa micilor capitaliști ruinați. Acest fapt are o însemnătate deosebită în cauzele revoluției socialiste care au dat posibilități clasei luptătoare proletare să fie pregătite intelectual pentru luptă, să fie luminată, să știe ce urmărește care îi sunt idealurile și pentru a nu fi din nou supusă.

3. Pauperismul.

Proletarul este acel care-și vinde forța de muncă devenită marfă. Și aceasta e singura posibilitate de existență pentru el. În timpul marilor crize, capitaliștii n'au nevoie de această forță de muncă. Lucrătorii șomeri, acei pe care K. Marx ia numit armata de rezervă, sunt produsul crizelor de supra-producție.

Această armată de rezervă nu e alcătuită numai din lucrători manuali ci și din intelectuali care se pun în serviciul proletariatului, care devine astfel o amenințare serioasă pentru societatea burgheză. Acești rezerviști nu sunt numai proletari ci și pauperi. Iată din nou că forma social-politică burgheză a rămas în urmă cu noile țări economice.

4. Contrazicerea între producția crescândă și puțința de a cumpăra.

Burghezimea mărește producția însă micșorează în acelaș timp și salariile, slăbind astfel piața lăuntrică. Totuși producțiunea colosală burgheză s'a putut desvolta datorită coloniilor, acestea sunt însă mărginite. Și astfel producția se mărește, iar piața se micșorează. Această contrazicere mărește crizele, aruncă lucrătorii pe drumuri și prin urmare micșorează desfacerea mărfuri or.

Un războiu după care urmează o criză economică în toate directele e cel mai bun mediu, cum a fost în revoluția rusă 1917. Burghezimea singură a chemat din sânul muncii sociale acele puteri uriașe de producțiune care acum o sugrumă.

Am văzut cum forma socială a servajului a trecut în cea capitalistă fiindcă era antagonică progresului economic. Acelaș lucru s'a întâmplat cu capitalismul în Rusia și se va întâmpla în alte țări. Toată populația lucrătoare rămâne fără lucru când mașinismul înlocuește în mare măsură munca omului; tot acest proletariat, această armată de rezervă va provoca o nouă revoluție contra clasei sociale care a acaparat toate bogățiile

Iată deci cum societatea burgheză nu se potrivește cu progresul economic și tehnic. Iată necesitatea unei noi forme politice sociale care să factorizeze noua formă economică. Și singura piedică în calea transformării este individualitatea proprietății a mijloacelor de producție și a producției. Insași U. R. S. S. ne-a dovedit că singura soluție este trecerea proprietății în patrimoniul statului prin colectivizarea muncii și a producției.

Natural că statul împarte produsul rațional populației după cunoscutul principiu al constituției Staliniste: „de la fiecare după capacitatea sa, fiecăruia după munca sa”. Tot prin trecerea bogățiilor, a capitalurilor în mâinile statului se vor putea evita crizele de supraproducție.

Odată cu desființarea concentrării de bogății vor fi desființate și clasele sociale. Ca urmare a raționalizării produsului și prevenirii crizelor, va dispărea pauperismul și nesiguranța libertății. După scriitorul Dobrogeanu Gherea, fazele sociale se pot clasifica în trei: 1. „era producției mici individuale — producțiunea individuală, apropierea individuală: omul rob naturii, stăpân producției”. 2. „Era producției mari, colective (burghezo capitaliste) — omul stăpân naturii dar rob producției”. 3. „era socialistă — producțiune colectivă, apropiere colectivă — omul stăpân și naturii și producției.

Acestea sunt în general cauzele și scopurile revoluției.

În timpul lui Ludovic al XVI, (1789) revoluția franceză n'ar fi produs vărsare de sânge, dacă reprezentanții celor trei clase sociale adunate ar fi ajuns la o înțelegere. Deasemenea revoluția din 1848, în țările noastre a fost aproape pașnică și totuși cea mai mare

Istoricul revoluției rusești din 1917 ne arată deslușit care mai pot fi cauzele și mediile prielnice unei revoluții, revoluție al cărui istoric este expus mai amplu în articolul de fond al acestei reviste.

Mica Iosipescu

Concepția Filosofică în U. R. S. S.

Călăuziți de magisterii noștri, întăriți de elemente capabile din rândurile noastre, încercăm să lărgim sfera cunoștințelor și activităților noastre scoțând în același timp realitățile în adevărata lor lumină — ca popularizate, să îndepărteze nelămurirea în care se sbat cei dornici de a cunoaște adevărul.

De multe ori — chiar pe băncile școlii (fără a face politică) între discuțiile atât de înflăcărâte ale conșcolarilor se iveau întrebări sincere și modeste — privind viața, gândirea și toate manifestările popoarelor din Uniunea Sovietică.

Nimeni și nicodată nu s'a ajuns la vreun rezultat precis, la desvăluirea realităților pure. În ceea ce privește domeniul filosofiei — folosind cartea D-lui Ozeru — cunoscătorul nu numai al figurilor reprezentative ale gândirii sovietice, ci și cunoscătorul vieții și poporului sovietic, voiu încerca să redau în linii mari trăsăturile fundamentale ale filosofiei din U. R. S. S.

Totalitatea creațiilor atât de natură științifică și filozofică, cât și artistică în Uniunea Sovietică, își au sursele de inspirație, sau mai bine zis, au viață din materialismul dialectic — acest curent filozofic întemeiat de Marx și Engels și continuat în dezvoltarea lui de urmașii acestora Lenin și Stalin.

Materialismul dialectic ale cărui origini trebuie căutate la Hegel la materialismul francez din secolul XVIII Helvetius, Diderot, la Spinoza în Evul Mediu, impregnează toate manifestările gândirii sovietice și ajută la înțelegerea fenomenelor istorice și sociale.

În secolul trecut asistăm la lupta aprigă ce se dă între filosofia germană cu idealismul lui Nietzsche, Eichte și Schopenhauer și materialismul dialectic al lui Marx — acest fiind observator al fenomenelor economice, sociale și politice, luptă care avea să ducă în zilele noastre la trîmful total al acestui sistem filozofic.

Sinteza a trei curente principale din secolul XIX: filozofia clasică germană, economia politică engleză și socialismul francez materialismul dialectic, își are origina în filosofia lui Hegel dela care ia sămburele rațional (dialectică) și Feuerbach, dela care ia sămburele principal (materialismul).

Marx și Engels si mai târziu Lenin și Stalin, desbracă dialectica hegeliană de idealism, deoarece acesta nu cunoștea realitatea propriu zisă, era în opoziție cu procesul științelor pozitive. A-

cești patru doctrinari — dominatori ai gândirii sovietice, s'au ferit să considere materialismul dialectic ca o dogmă, ci îmbogățindu-l odată cu descoperirile științifice — ajung prin el la cunoașterea realității așa cum este ea și de aici pot întrevădea transformările sociale ce se impuneau și creerea tipului nou de societate — pe care îl găsim azi în Uniunea Sovietică.

Făcând distincția între Idealism filozofic și idealism etic, materialismul dialectic desfășoară teoria lui Kant care afirmă că suntem condamnați să nu cunoaștem natura reală a lucrurilor întrucât suntem incapabili să o înțelegem și susține că natura poate fi cunoscută așa cum este ea — fără ca astfel să fim nevoiți să creem lumi imaginare, fantastice, să evadăm spre ireal.

Materialismul dialectic în lumina concepției lui Lenin se caracterizează prin: anterioritatea ființei (mat.) față de gândire (spirit).

Independența și obiectivitatea lucrurilor și putința de a cunoaște natura așa cum este ea.

Deci ființa fiind anterioară, gândirea nu poate fi altceva decât un produs al materiei.

Dacă pentru Em. Kant timpul și spațiul sunt simple forme ale sensibilității — fără corespondent în natură — Lenin arată clar că „gândirea omenească este capabilă de a ne da și ne dă într'adevăr adevărul absolut — care nu este altceva decât o sumă de adevăruri relative. Astfel posibilitatea omului de a cunoaște natura și legile de guvernare îi dau încredere în puterea sa creatoare îi dau un elan cu care se avântă în cercetările pentru cunoașterea lucrurilor care nu au fost încă cunoscute și nici decum că nu pot fi cunoscute”.

Acestea sunt în linii mari trăsăturile fundamentale ale materialismului dialectic care aplicat la fenomenele vieții sociale, constituie materialismul istoric.

Din cele ce rezultă, ne dăm seama că în momentul în care aceste adevăruri au fost popularizate s'a putut ajunge la crearea tipului nou de societate în care fiecare are dreptul la muncă, fiecare este răsplătit după munca sa. Este societatea socialistă în care încetează totalmente exploatarea omului de către om, în care omul are încredere totală în posibilitatea lui de pătrundere a adevărului și mai presus de toate convingerea că prin muncă contribuie la buna funcționare și armonie socială.

Nelu Caramiuc

ZĂRI ALBASTRE

Apare sub auspiciile societății culturale
a liceului „Mircea cel Bătrân”.

Colaborează elevii și elevele școlilor
secundare din Constanța.